PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · BIOLOGIA · KLASA 6

Dział 4. Ryby, płazy i gady

Ryby kostnoszkieletowe, płazy bezogonowe i ogoniaste, gady – cechy budowy, przystosowania do środowiska, zmiennocieplność, rozmnażanie i rozwój (ryby, płazy, gady), rozpoznawanie gromad, znaczenie, wpływ człowieka i ochrona płazów; schemat ryby, etapy rozwoju żaby, dane o wędrówce ropuch. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.



Karta	Temat	Zadania
1	**Ryby, płazy i gady – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	3 zad. 8 pkt
2	**Ryby, płazy i gady – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	6 zad. 17 pkt
3	**Ryby, płazy i gady – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	6 zad. 12 pkt
4	**Ryby, płazy i gady – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 13 pkt
5	**Sprawdzian: Ryby, płazy i gady – grupa A** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt
6	**Sprawdzian: Ryby, płazy i gady – grupa B** 20 minut · 17 pkt	7 zad. 17 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 6 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Ryby, płazy i gady – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka



KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

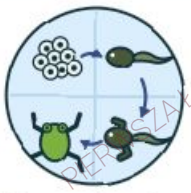
Przypomnij sobie

- Kręgowce mają szkielet wewnętrzny z kręgosłupem. Ryby, płazy i gady są **zmiennocieplne** – temperatura ich ciała zależy od otoczenia.
- **Ryby** – wody słodkie (karp, szczupak) i słone (dorsz, śledź); opływowe ciało, łuski ze śluzem (mniejsze tarcie), płetwy (ruch), skrzela, linia boczna (wyczuwa ruch wody), pęcherz pławny (głębokość zanurzenia). Zapłodnienie zewnętrzne; z ikry wylęgają się larwy, a z nich – narybek.
- **Płazy** bezogonowe (żaby, ropuchy, rzekotka, kumak) i ogoniaste (traszki, salamandra): naga, wilgotna skóra (oddychanie skórą), dorosłe – też płuca. Rozwój z przeobrażeniem w wodzie: skrzek → kijanka (skrzela) → kijanka z odnóżami → płaz dorosły. Zapłodnienie: żaby – zewnętrzne, traszki – wewnętrzne.
- **Gady** (jaszczurki, węże, żółwie, krokodyle): sucha skóra z rogowymi łuskami lub tarczkami, płuca, zapłodnienie wewnętrzne; większość składa na lądzie jaja z osłonką; rozwój bez przeobrażenia. **Żmija zygzakowata** (jedyny jadowity wąż w Polsce) – ciemny zygzak na grzbiecie, pionowa źrenica; **zaskroniec** – żółte plamy po bokach głowy, okrągła źrenica.
- Znaczenie: ryby – pokarm ludzi i zwierząt; płazy i gady zjadają owady, ślimaki i gryzonie, są pokarmem bocianów i czapli. W Polsce wszystkie płazy i gady są chronione.

Ryby, płazy i gady



Ryby – łuski, płetwy, skrzela, linia boczna



Płazy – skrzek → kijanka → kijanka z odnóżami → płaz



Gady – sucha skóra z rogowymi łuskami



Żmija zygzakowata – zygzak na grzbiecie, pionowa źrenica

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Dlaczego żaby zimą zapadają w odrętwienie?

Są zmiennocieplne – w niskiej temperaturze spowalnia się ich przemiana materii.

Przykład 2. Czym różni się jajo gada od skrzeku żaby?

Ma osłonkę (skórzastą lub wapienną), która chroni je przed wyschnięciem na lądzie.

Zadania

1 **Przyporządkuj zwierzęta do gromad.** ___ / 6 pkt

karp traszka jaszczurka zwinka szczupak ropucha żmija

ryby	płazy	gady

2 **Uzupełnij etapy rozwoju żaby.** ___ / 1 pkt

1. skrzek → _____ → żaba dorosła

3 **Narządem wyczuwającym ruch wody u ryb jest** ___ / 1 pkt

A. linia boczna **B.** pęcherz pławny **C.** skrzela **D.** płetwa ogonowa

Ryby, płazy i gady – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia



KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 13 pkt



Pamiętaj: odczytując dane z tabeli, sprawdź najpierw nagłówki kolumn i jednostki.

1 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 5 pkt

Wiosenna wędrówka ropuch

Ropuchy szare większość roku spędzają w lesie. Każdej wiosny, gdy temperatura nocą przekracza kilka stopni, wędrują z lasu do stawu, w którym same się urodziły. Pokonują nawet kilometr. Niestety, na ich trasie leży ruchliwa droga. W jednym sezonie wolontariusze z pobliskiej szkoły przenieśli przez jezdnię ponad 1200 ropuch. Gmina planuje budowę przepustów pod drogą.

Tekst własny

1.1 **Wyjaśnij, dlaczego ropuchy wędrują do stawu.** ___ / 2 pkt

1.2 **Podaj na podstawie tekstu, w jakim środowisku ropucha szara spędza większość życia, a w jakim się rozmnaża.** ___ / 1 pkt

1.3 **Oceń, czy przepusty będą lepszym rozwiązaniem niż przenoszenie ropuch. Uzasadnij.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Ryby, płazy i gady – grupa A

20 minut · 17 pkt



KARTA 5/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 17 pkt

1 **Przyporządkuj zwierzęta do gromad.** ___ / 4 pkt

węgorz kumak jaszczurka żyworodna okoń

ryby	płazy	gady

2 **Z ikry ryb wylęgają się** ___ / 1 pkt

A. poczwarki **B.** larwy **C.** pisklęta **D.** kijanki

3 **Kijanka oddycha** ___ / 1 pkt

A. skrzelami **B.** płucami **C.** tchawkami **D.** wyłącznie skórą

4 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Wszystkie ryby żyją w wodzie słonej.	P	F
2. Gady mają skórę pokrytą rogowymi łuskami.	P	F
3. Skrzek to jaja płazów.	P	F

5 **Uzupełnij zdania.** ___ / 3 pkt

1. Zwierzęta, których temperatura ciała zależy od temperatury otoczenia, to zwierzęta _____.
2. Płazy, które jako dorosłe mają ogon, np. traszki, to płazy _____.
3. U żab i ropuch zapłodnienie zachodzi w wodzie, poza ciałem samicy – jest to zapłodnienie _____.

6 **Zwierzę ma pancerz z rogowych tarczek, oddycha płucami, a jaja składa w piasku. Rozpoznaj gromadę kręgowca i podaj jeszcze jedną cechę tej gromady, której nie ma w opisie.** ___ / 2 pkt

7 **Podaj trzy przykłady znaczenia ryb dla człowieka lub dla przyrody.** ___ / 3 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Ryby, płazy i gady – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 6

Podgląd pokazał 4 z 11 stron. Pełna wersja: 11 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Ryby, płazy i gady – najważniejsze wiadomości – 3 zadania, 8 pkt
- Karta 2: Ryby, płazy i gady – ćwiczenia podstawowe – 6 zadań, 17 pkt
- Karta 3: Ryby, płazy i gady – utrwalenie – 6 zadań, 12 pkt
- Karta 4: Ryby, płazy i gady – w praktyce – 4 zadania, 13 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Ryby, płazy i gady – grupa A – 7 zadań, 17 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Ryby, płazy i gady – grupa B – 7 zadań, 17 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/biologia-klasa-6-dzial-04-ryby-plazy-i-gady-zestaw